

<https://vecer.com/kultura/lutkovna-kritika-nemi-ki...>

1 / 3

## (LUTKOVNA KRITIKA) Nemi kino iz papirja



Petra Vidali

27.09.2023 06:00

Po motivih Lewisa Carrolla: Alica v papirnati deželi. Avtor priredbe in režiser Matteo Spiazzi, **Lutkovno gledališče Maribor**, ogled premiere 21. septembra v Sodnem stolpu.

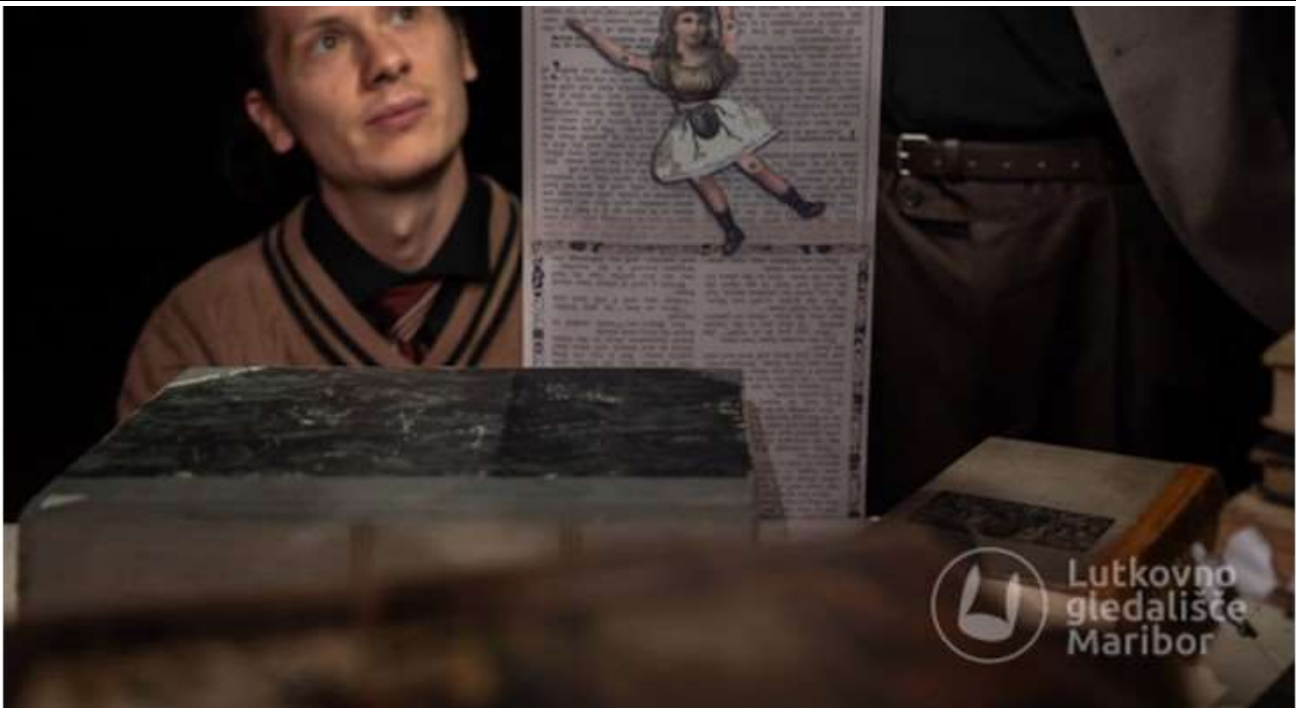


Dodaj med priljubljene



Poslušaj





Alica v papirnati deželi  BOŠTJAN LAH/LGM

Alica v čudežni deželi Lewisa Carrolla (Charlesa Lutwidga Dodgsona) je izšla leta 1865. Ostržek Carla Collodija (Carla Lorenzinja) je začel v časopisu izhajati pet let pozneje. Obča mesta diskurza o eni in drugi knjigi so različna: pri Alici je v ospredju nonsens, bistrumnost in preizpraševanje in kritika vladajočega reda, pri Ostržku se bolj izpostavlja moralčna in vzgojna nota. Obe zgodbi pa sta zgodbi o iniciacijskem potovanju, zapleteni, misteriozni, intrigantni zgodbi o spreminjanju in postajanju, ki ne nehata izzivati ustvarjalcev. Tudi po več kot sto petdesetih letih navdihujeta nove interpretacije in reprezentacije.

Italijanskemu režiserju Matteu Spiazzi (1987) so zgodbe o transformacijah posebno blizu. Navsezadnje je tudi Sen kresne noči, s katerim se je v **Lutkovnem gledališču Maribor** in na slovenskih odrih sploh leta 2016 predstavil prvič, zgodba o čudnem izgubljanju in iskanju.

Pa še eno stalnico opazimo pri njegovem delu: zgodbe s transformacijsko močjo postanejo v njegovi interpretaciji tudi zgodbe o transformacijski moči medija. Sen kresne noči je interpretiral kot temeljno metagledališko zgodbo, Ostržka pa kot esencialno zgodbo, metaforo o lutkovni umetnosti - zgodba o fantku iz kosa lesa je zgodba o rojstvu živega iz neživega.

Kakšna metamorfoza je "na delu" v novi predstavi, Alici v papirnati deželi?

Tudi temeljna, pravzaprav: oživljanje knjig, oživljanje papirja, reprezentacija tega, kar je bilo najprej na papirju, skozi medij papirja sam. Ko govorimo o uprizoritvah literarnih del, radi rečemo, da je knjiga oživela. Kaj pa, če bi res? Če bi tisto, kar je na papirju, na oder stopilo tako, da bi dobesedno prišlo iz knjig? Kako je živeti papirnata življenja?

Odločitev za animacijo knjig in papirja razpira široko paleto preizpraševanj o razmerju med materialom in idejo, konkretnim in abstraktnim, notranjostjo in zunanostjo, površino in globino, metaforičnim in dobesednim pomenom - to pa so ključna vprašanja umetnosti sploh.

Predvsem pa razpira sijajen svet likovnih rešitev. Matteo Spiazzi je dobil z Darko Erdelji za ta "problem" idealno soustvarjalko - papir je material, ki ga ima rada in iz katerega je delala čudeže že prej. Alica je tako umeščena v staro temačno knjižnico s starimi knjigami in arhaičnim knjižničarjem. Ko ta prinese iskane knjige obiskovalcu knjižnice, se začnejo knjige odpirati, iz njih pa pride - Alica in vsi drugi in vse drugo, in to v slogu Aličinega izvirnega obdobja, v viktorijanskem stilu.

Ker papir ne govori (lahko proizvaja zvoke, ne pa glasov), je tisto, kar je želela predstava sporočiti tudi z besedami, seveda zapisano. Napisi oziroma "podnapisi" - večinoma najbolj znani citati iz knjige - pa so, v povezavi z izbrano klasično glasbo in presvetljevanji papirja, ustvarili sijajen "nemi film".

### *Poklon staremu, ki razpira nove pomene*

Alica v papirnati deželi je zelo lepa in poetična predstava. Izbira papirja in knjig v času digitalnega in ekranov na dotik je arhaična in nostalgичna izbira. Seveda pa je ta poklon vsemu staremu dobra predstava zato, ker ustvarja nove pomene, ker se zasvetijo nove dimenzije znane zgodbe, ki jih spretno priklicujeta knjižna molja Miha Bezeljak in Gregor Prah. Pri prehajanju med izvrstno izdelanimi prizori in v izteku predstave morda kaj zmanjka, vendar to ne zmanjša presežka vsega dobrega.

### ***Ustvarjalci uprizoritve***

*Režiser in avtor priredbe* **Matteo Spiazzi**

*Avtorica likovne podobe* **Darka Erdelji**

*Kostumografka* **Mojca Bernjak**

*Lektorica* **Metka Damjan**

*Igralca* **Miha Bezeljak in Gregor Prah**

*Tehnični vodja predstave* **Grega Tanacek**

*Tonski mojster* **Aljaž Fredi Novak**

*Lutkovna tehnologinja* **Darka Erdelji**

*Izdelovalke lutk* **Darka Erdelji, Sara Oprešnik in Anna Lia Maggioni (študijsko)**

*Scenska tehnologa in izdelovalca scene* **Branko Caserman, Zlatko Mešič**